

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 1532/06
15.03.2007. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija Snežane Andrejević, predsednika veća, Spomenke Zarić, Sonje Brkić, Slađane Nakić-Momirović i Jelene Borovac, članova veća, u sporu tužioca AA, koga zastupa AB, advokat, protiv tužene Republike Srbije - Ministarstvo unutrašnjih poslova iz Beograda, koje zastupa Republički javni pravobranilac, radi naknade štete, odlučujući o reviziji tužioca, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Beogradu Gž.br.9190/05 od 17.02.2006. godine, u sednici održanoj 15.03.2007. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE revizija tužioca izjavljena protiv presude Okružnog suda u Beogradu Gž.br.9190/05 od 17.02.2006. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Pravnosnažnom presudom Okružnog suda u Beogradu Gž.br. 9190/05 od 17.02.2006. godine odbijene su žalbe parničnih stranaka i potvrđena presuda Prvog opštinskog suda u Beogradu P. br. 1852/04 od 10.11.2004. godine, kojom je tužena obavezana da tužiocu naknadi nematerijalnu štetu za duševne bolove zbog neosnovanog lišenja slobode u periodu od 25.03.2003. godine do 18.04.2004. godine u iznosu od 240.000,00 dinara sa zakonskom zateznom kamatom od presuđenja do isplate, a preko dosuđenog iznosa tužbeni zahtev je odbijen. Tužena je obavezana da tužiocu naknadi troškove parničnog postupke u iznosu od 35.800,00 dinara.

Protiv ove presude tužilac je izjavio reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu čl. 386. ranije važećeg ZPP, koji se primenjuje na osnovu čl. 491. st. 1. i 4. ZPP ("Sl. glasnik RS" br.125/04), Vrhovni sud je našao da revizija nije osnovana.

U postupku nije učinjena bitna povreda iz čl. 354. st. 2. tač.11. ZPP, na koju revizijski sud pazi po službenoj dužnosti, a ni bitna povreda iz čl.354. st.2. tač. 14. ZPP, na koju revident ukazuje. Nižestepene presude su jasne, obrazložene i neprotivrečne. Sadrže sve razloge o odlučnim činjenicama. Nema ni bitne povrede iz čl. 354. st. 1. u vezi čl. 375. st. 1. ZPP, obzirom da je druostepeni sud ocenio sve žalbene navode od odlučnog značaja za presuđenje.

Razlozi revizije o pogrešnoj primeni materijalnog prava nisu osnovani.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, tužiocu (rođenom 1957. godine) je rešenjem MUP-RS-SUP Beograd Ku. br. 4713/03 Ls. 1313/03 od 25.03.2003. godine određeno prinudno dovođenje i zadržavanje, koje se ima računati od 25.03.2003. godine u 21,30 časova, kada je lišen slobode. Uz njegovu saglasnost, sproveden je poligrafski test u prostorijama SUP-a u Ul. 29 novembra. Potom je sproveden u ćeliju, a posle dva do tri dana prebačen u Centralni zatvor. Narednih 15 dana proveo je u prostorijama tog zatvora sa 25 lica, koja su takođe bila privedena. Potom je vozilom MUP-a prebačen u vojni zatvor. Rešenjem MUP-a RS-SUP Beograd od 18.04.2003. godine ukinuto je zadržavanje tužioca zaključno sa 18.04.2003. godine, posle čega je pušten na slobodu. Protiv tužioca nije pokrenut krivični postupak, nije podignut zahtev za sprovođenje istrage, niti optužnica. Inače, tužilac je oženjen. Njegova kuća i kuća njegovog brata su pretresane, a po izlasku iz zatvora komšije i prijatelji su ga izbegavali.

Kod ovako utvrđenog činjeničnog stanja, pravilan je zaključak nižestepenih sudova da je tužena odgovorna za štetu zbog nezakonitog rada njenih organa, prema čl. 172. st. 1. Zakona o obligacionim odnosima.

U konkretnom slučaju, tužilac je prinudno doveden i zadržan u službenim prostorijama - lišen slobode u periodu od 25.03.2003. godine do 18.04.2003. godine. Zadržavanje je određeno na osnovu Naredbe vd. predsednika Republike o posebnim merama koje se primenjuju za vreme vanrednog stanja od 12.03.2003. godine.

Međutim, odlukom Ustavnog suda Republike Srbije U. br. 93/2003 od 08.07.2004. godine utvrđeno je da su neke odredbe Naredbe o posebnim merama, koje su se primenjivale za vreme vanrednog stanja bile u nesaglasnosti sa Ustavom Republike Srbije, kao i čl. 14. i 15. Povelje o ljudskim i manjinskim pravima i građanskim slobodama. U delu koji se odnosi na dužinu zadržavanja ("do 30 dana"), proglašena je neustavnom i nezakonitom.

Prema čl. 229. st. 1. Zakonika o krivičnom postupku ("Sl. list SRJ" br. 70/2001, sa izmenama, "Sl. glasnik RS" br. 58/2004 sa izmenama), organ unutrašnjih poslova može izuzetno zadržati neko lice radi prikupljanja obavještenja ili saslušavanja najduže 48 sati od časa lišenja slobode, odnosno odazivanja na poziv.

Članom 2. i 3. Zakona o unutrašnjim poslovima ("Sl. glasnik RS" br. 25/2000, 8/2001), propisano je da se unutrašnji poslovi obavljaju na način kojim se svakom čoveku i građaninu obezbeđuje jednaka zaštita i ostvarivanje njegovim Ustavom utvrđenih sloboda i prava, kao i da se u obavljanju tih poslova mogu primenjivati samo mere prinude koje su predviđene zakonom i kojima se sa najmanje štetnih posledica za građane i druge organizacije postiže izvršenje tih poslova.

U ovom slučaju, zadržavanje tužioca trajalo je duže od 48 časova. Protiv njega nije pokrenut krivični postupak, nije podignut zahtev za sprovođenje istrage ili optužnica. Takvo zadržavanje tužioca bilo je protivpravno, zbog čega je trpeo duševne bolove, pa sa osnovom potražuje naknadu nematerijalne štete, prema čl. 560. Zakonika o krivičnom postupku.

Nisu osnovani revizijski navodi da je dosuđeni iznos nematerijalne štete prenisko odmeren. Imajući u vidu sve okolnosti ovog slučaja, a posebno dužinu i način ograničenja slobode, kao i nastale posledice, Vrhovni sud nalazi da dosuđeni iznos predstavlja pravičnu novčanu naknadu - satisfakciju tužiocu, kojom će se uspostaviti njegova narušena psihička ravnoteža, prema čl. 200. Zakona o obligacionim odnosima.

To su razlozi što je Vrhovni sud, na osnovu čl. 393. ZPP, odlučio kao u izreci.

Predsednik veća-sudija,

Snežana Andrejević, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

VS